

Recenzja książki Marii Balcerowicz-Szkutnik,
Anny Sączewskiej-Piotrowskiej i Anny Skórskiej
Regionalne zróżnicowanie wykorzystania zasobów pracy
– bariery, implikacje

Review of Maria Balcerowicz-Szkutnik,
Anna Sączewska-Piotrowska and Anna Skórska's
book *Regional variation in the exploitation of human resources*
– barriers and implications

Język/Language: polski/Polish

Wydawnictwo/Publisher: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

Miejsce i rok wydania / Place and year of publication: Katowice 2019

Liczba stron / Number of pages: 168

Na rynku pracy, tak jak na każdym innym rynku, nieustannie zachodzą procesy dostosowawcze pomiędzy dwiema jego stronami – podażową i popytową, które w tym wypadku są kształtowane przez działania i wybory dokonywane przez ludzi. Ponadto zasoby pracy, w tym jej podaż, są ściśle uwarunkowane sytuacją demograficzną. Rynek pracy cechuje się własną dynamiką, a jego charakterystykę dodatkowo komplikuje to, że ludzie są zarówno jego uczestnikami (realizując swoje preferencje), jak i obiektem dostosowań, gdyż przedmiotem „gry rynkowej” jest ludzka praca. Dlatego tak duże znaczenie ma badanie trendów, formułowanie wniosków dotyczących sytuacji na rynku pracy i dostarczanie tych obserwacji szerokiej grupie odbiorców. Istotność tego zadania wynika również z tego, że przedstawiane dane nie są jedynie informacjami odzwierciedlającymi miniony stan faktyczny – na ich podstawie można także przewidywać kierunek przyszłych zmian, co jednak jest uzależnione od możliwości rozwojowych w gospodarce bądź barier, które ten rozwój hamują lub wręcz uniemożliwiają.

Szczególnie ważna jest w tym kontekście analiza regionalnego zróżnicowania wykorzystania zasobów pracy, której podjęły się autorki omawianej monografii. Ciekawym zabiegiem okazał się już sam sposób prezentacji ujęcia regionalnego, w publikacji skupiono się bowiem na analizie wyników dla trzech makroregionów Polski:

południowego, wschodniego i południowo-zachodniego. Makroregiony te obejmują województwa: śląskie, małopolskie, podlaskie, lubelskie, podkarpackie oraz dolnośląskie i opolskie. Jak podkreślają autorki, wybór nie jest przypadkowy, ponieważ regiony te charakteryzuje duże zróżnicowanie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego, a także wielkości i struktury zasobów pracy. Za wartościowe należy również uznać włączenie analiz regionalnych uwzględniających założenia unijnej strategii *Europa 2020* i przyjęte w niej wskaźniki statystyczne.

Publikacja składa się z czterech rozdziałów. Przedstawiane w nich zagadnienia są ułożone w logiczny i spójny sposób, począwszy od opisu uwarunkowań zasobów pracy, w tym ważnych z tego punktu widzenia uwarunkowań demograficznych, edukacyjnych i gospodarczych (rozdział pierwszy), poprzez zróżnicowanie zatrudnienia, z uwzględnieniem sektorów ekonomicznych i uwarunkowań elastyczności zatrudnienia (rozdział drugi), a także niewykorzystane zasoby pracy (bezrobotni i bierni zawodowo – rozdział trzeci), skończywszy na wyzwaniach rozwojowych regionalnych rynków pracy (rozdział czwarty). Wstęp do monografii wprowadza w problematykę podaży pracy i popytu na nią oraz skutki gry rynkowej między tymi dwiema stronami rynku pracy, ze wskazaniem na uzasadnienie konieczności spojrzenia na te zagadnienia z perspektywy rynków lokalnych. W zakończeniu podsumowano podjęte rozważania oraz sformułowano wnioski dotyczące regionalnego zróżnicowania rynku pracy w Polsce.

Spektrum zagadnień poruszanych w publikacji – najważniejszych z tego obszaru, choć z pewnością niewyczerpujących wszystkich aspektów specyfiki rynku pracy – przy dość skromnej objętości tekstu powoduje, że czytelnik ma poczucie niedosytu. W przypadku niektórych tematów, opisanych w bardzo skondensowany sposób, można by oczekiwać rozwinięcia i kontynuacji. Warto jednak zauważyć, że trudne zagadnienia ekonomiczne są opisywane bardzo przystępnie. Lektura monografii inspirowane do sięgnięcia do innych publikacji z tego zakresu. Obszerna bibliografia pozwala czytelnikom zainteresowanym poruszaną tematyką na stosunkowo szybkie odnalezienie pozycji umożliwiających poszerzenie wiedzy.

Przedstawiona analiza obejmuje lata 2009–2018. Na podkreślenie zasługuje aktualność podejmowanych w książce tematów (m.in. dostępność świadczenia z programu „Rodzina 500+” w kontekście aktywności zawodowej kobiet), a także uwzględnienie zagadnień dotyczących rozwiązań dopiero wprowadzanych na polskim rynku pracy, które będą stanowiły o przyszłości gospodarki, nie tylko polskiej, lecz także światowej (rozwój przemysłu high-tech i usług wiedzochłonnych czy inteligentna specjalizacja regionów a wykorzystanie zasobów pracy). Z pewnością nikt się nie

spodziewał, także autorki, że poruszony w monografii temat pracy zdalnej (telepracy) i jej wpływu na elastyczność zatrudnienia stanie się tak ważny i że ta forma pracy będzie stosowana na tak dużą skalę jak teraz, w dobie pandemii COVID-19, już w niecały rok po ukazaniu się publikacji.

Omawiana książka ma ciekawą szatę graficzną, a liczne wykresy i mapy w przejrzysty sposób ukazują prezentowane zjawiska i ich zróżnicowanie regionalne. Staranne opracowanie edytorskie to dodatkowy walor tej monografii, której pierwszorzędnymi atutami są solidne przygotowanie pod względem merytorycznym i klarowny przekaz.

Agnieszka Zgierska (Główny Urząd Statystyczny, Departament Rynku Pracy)